

Raadsvoorstel

Onderwerp **Nieuwe Economische Agenda, Your business Your future**
Steller/telnr. Mairis Vaneker/ 8360 Bijlagen 1

Classificatie	Openbaar ☐ Vertrouwelijk	
Portefeuillehouder	Paul de Rook	Raadscommissie
Langetermijn agenda (LTA) Raad	LTA ja: ☒ Maand November LTA nee: ☐ Niet op LTA	Jaar 2019

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. de Economische Agenda 2020-2022 vast te stellen;
- II. de middelen intensivering nieuw beleid, die tot nu zijn ingezet voor de uitvoering van het programma G-kwadraat -voor zover niet langdurig vastgelegd- in te zetten voor de Economische Agenda 2020-2022.

Samenvatting

Bijgevoegd is de nieuwe Economische Agenda voor 2019-2022, de economische uitvoeringsagenda van de gemeente Groningen. In deze agenda staat beschreven hoe de gemeente Groningen de komende jaren gezamenlijk met partners aan de slag gaat voor economische ontwikkeling. Maatschappelijk uitdagingen staan in deze agenda centraal. De economische ontwikkeling wordt hieraan verbonden. De gemeente maakt zich met deze agenda hard voor het omzetten van de grote maatschappelijke uitdagingen in een economische propositie.

De agenda en bijbehorende de aanpak zijn flexibel en worden regelmatig geëvalueerd en aangepast met input van stakeholders. Het college en raad worden jaarlijks geïnformeerd over de voortgang.

B&W-besluit d.d.: 29-10-2019

Aanleiding en doel

De vorming van de nieuwe gemeente Groningen, een veranderend economisch klimaat en een nieuwe collegeperiode maken een herziening van het economisch programma noodzakelijk. Het vorige economische programma van de oude gemeente Groningen droeg de titel G-Kwadraat en had een looptijd van 2015 tot 2019. Naast de nieuwe economische agenda is er ook een meerjarenprogramma ruimtelijke economie, waarin de fysieke weerslag van de economie is opgenomen.

De missie van de nieuwe agenda is om samen met onze partners in te zetten op het creëren van een toekomstbestendige Groningse economie, met kansrijke banen nu én in de toekomst. Een inclusieve, bruisende economie, waar ruimte is voor creativiteit, ondernemerszin en oog voor leefkwaliteit van iedere inwoner. Het doel is de verdere groei van de werkgelegenheid in de periode 2020-2022 met 5000 banen.

Kader

Door het samengaan van de gemeenten Groningen, Haren en Ten Boer is in 2019 de nieuwe Gemeente Groningen ontstaan. Qua inwonertal is Groningen één van de grootste gemeenten van Nederland geworden. De samenstelling is ook veranderd: binnen de gemeentegrenzen van Groningen ligt zowel een compacte stad als landelijk gebied met dorpen. In de economische agenda wordt daarom rekening gehouden met de kracht en specifieke vragen van de economische kernen rondom de stad Groningen. Ook de rol van Groningen als economische motor van het Noorden is sterker geworden. Groningen heeft een bepalende rol in regionale ontwikkelingen, en fungeert daarom als partij die andere spelers en clusters bij elkaar kan brengen. Naast de samenwerking in regioverband werkt de gemeente Groningen nauw samen met andere Noordelijke economische kernen als Emmen, Leeuwarden en Assen. Deze economische agenda is daarom voor heel Noord-Nederland van belang. De aantrekkingskracht en economische impact van de gemeente houdt niet op bij onze stadsgrenzen. Sterker nog, Groningen wordt in toenemende mate internationaal gezien als dé plek om te bezoeken, prettig te verblijven én om aan de uitdagingen van de toekomst te werken.

Argumenten en afwegingen

Door de vorming van de nieuwe gemeente Groningen, veranderend economisch klimaat, het aflopen van het economische programma G-kwadraat en een nieuwe college periode is een herziening van het economisch programma noodzakelijk. Het collegeprogramma zet in op een groei van de werkgelegenheid met 5.000 banen voor de komende 3 jaar. We zetten daarom in op een flexibele en open houding en werken van buiten naar binnen. Zo kunnen we voortdurend bijschakelen en goed inspelen op de actuele vraag van de markt. Naast het ondersteunen van ondernemers en kennisinstellingen, is het onze rol om op te treden als initiator en facilitator. Doordat we de verschillende belangen overstijgen, kunnen we partijen verbinden en overzicht creëren. De komende periode willen we deze aanpak verder door ontwikkelen, investeren in reeds ontstane vertrouwensbanden, en meer gaan sturen op kansrijke thema's met maatschappelijke impact. We pakken hierin een wat meer actieve, richtinggevende rol waarbij we ook zullen inzetten op structuurversterking. Onze nieuwe economische agenda is hierbij onze leidraad

Op basis van de maatschappelijke uitdagingen hebben we een vijftal speerpunten geformuleerd die de komende jaren het verschil gaan maken in het creëren en behouden van de werkgelegenheid: Arbeidsmarkt, Energietransitie, Digitale Economie, Gezondheidseconomie en Creatieve industrie. Arbeidsmarkt is, in tegenstelling tot de andere speerpunten, een sectoroverstijgend thema dat extra aandacht vraagt de komende jaren; zowel in het zorgdragen voor de inclusieve samenleving als op het gebied van de vraag naar geschikt talent. Bij elk van de speerpunten staan we stil bij het belang, wat er in dit thema speelt, wat onze rol is, wat we willen bereiken en hoe we dit concreet gaan aanpakken. In het kort een beschrijving van de vijf speerpunten:

- **Arbeidsmarkt:** Hoe zorgen we ervoor dat we voldoende en passend talent opleiden en aantrekken (en daarbij zorgdragen voor een inclusieve arbeidsmarkt) om economische groei te stimuleren? Hierbij ligt de focus zowel op het voldoende mensen naar passend werk begeleiden als bedrijven ondersteunen voldoende passende werknemers te vinden. Urgentie is hoog omdat de arbeidsmarkt nu vanuit twee kanten veel aandacht vraagt; enerzijds is er sprake van krapte en anderzijds zijn er (nog steeds) veel werkzoekenden. Het is van belang om de kloof tussen beide zo klein mogelijk te maken. Daarom besteden we extra aandacht aan zowel de vraag- als aanbodzijde.
- **Energie Transitie:** Groningen speelt centrale rol in het Europese duurzame energie systeem van de toekomst. Door haar gunstige ligging aan de zuidkust van de Noordzee; met een geschikte zeehaven; de reeds aanwezige gasinfrastructuur, kennis en expertise, en afzetmarkt in de chemische industrie; en de motivatie om vaart te

maken met de energietransitie heeft Noord Nederland een unieke uitgangspositie om koploper te zijn in de ontwikkeling van een geïntegreerde levensvatbare waterstofeconomie.

- **Digitale Economie:** Hoe kan sterk digitaal Groningen zich meer als één geheel door ontwikkelen als domein van de toekomst? In Groningen ontleent een groot aantal bedrijven hun bestaansrecht aan digitalisering. Als gemeente willen we zorgen voor een sterk regionaal netwerk van bedrijfsleven, onderwijsinstellingen, netwerkorganisaties en overheden, inclusief de gemeentelijke organisatie.
- **Gezondheidseconomie:** Hoe zorgen we ervoor dat de gezondheidseconomie voldoende bijdraagt bij aan economische groei en motor is voor innovatie? De complexe Groningse gezondheidseconomie omvat veel diverse organisaties, met als drijvende kracht de twee ziekenhuizen. Wij hebben hierin een rol door verbindingen te leggen. Als gemeente focussen we ons op het genereren van innovatieve spin-off uit de samenwerking en synergie van de diverse organisaties.
- **Creatieve industrie:** We willen de creativiteit in de stad meer benutten om te blijven innoveren en economische groei te stimuleren. Dit doen we door meer ondernemerschap te stimuleren onder creatieven en kunst- en cultuuropleidingen en de verbinding te leggen tussen verschillende partijen uit verschillende sectoren. Bijvoorbeeld door creatieven meer in beeld en in contact te brengen met MKB-ondernemers. Zodat zij meer gebruik maken van elkaars kennis, kunde en kwaliteiten.

Naast deze speerpunten zijn er ook thema's die noodzakelijk zijn voor het creëren van en behouden van werkgelegenheid in de regio. Het zijn 'doorsnijdende thema's', randvoorwaardelijk in alle segmenten van dienstverlening en focusgebieden. Om goed te kunnen ondernemen dienen basis faciliteiten en dienstverlening immers gemakkelijk te vinden en goed op orde te zijn. De doorsnijdende thema's zijn:

- **Basis dienstverlening:** Om het vestigingsklimaat voor werkgevers en ondernemers aantrekkelijk te houden, zorgen we dat bereikbaarheid van bedrijfslocaties goed is, vergroten we de aantrekkelijkheid van bedrijventerreinen en besteden we aandacht aan de beschikbaarheid van broedplaatsen.
- **Campus Groningen:** Door unieke, hechte samenwerkingen op de Campus tussen coöperatieve bedrijven, onze brede kennisinstellingen én door een actief beleid op gedeelde open innovatie faciliteiten, geeft dit veel ruimte voor innovatieve ontwikkelingen. Als gemeente willen we de Campus naar een volgend niveau tillen door in te zetten op faciliteren van groei bedrijvigheid, aantrekken van multinationals op beide campuslocaties en profilering & branding.
- **Start-up en Scale-up klimaat:** Startups en scale-ups zijn belangrijke vernieuwers van onze economie. Opgezet door de gemeente Groningen, draagt Founded in Groningen bij aan het startup ecosysteem, door op neutrale wijze te verbinden, ondersteunen en inspireren. Founded in Groningen creëert samen met partners een optimaal startup ecosysteem in de regio Groningen. De gemeente denkt mee over de invulling en uitvoering van het programma.
- **Ondernemen met impact:** Ondernemers die maatschappelijke impact realiseren dragen bij aan het behalen van maatschappelijke doelen en ze stimuleren een samenleving waarin iedereen meedoet. Als gemeente versterken we het ecosysteem rondom ondernemen met impact, jagen initiatieven aan en dragen bij aan projecten die ondernemerschap met sociaal maatschappelijke impact stimuleren.
- **Talentontwikkeling:** Met een groot aandeel studenten is Groningen de stad met de grootste populatie jonge mensen van Nederland. Steeds meer grote spelers vestigen zich hier om dicht op het vuur te zitten. Om aan de groeiende vraag naar arbeid in meerdere sectoren te voldoen, is het belangrijk om talent aan te trekken, op te leiden, te ontwikkelen en te behouden op alle niveaus. Voor een duurzame ontwikkeling van onze economie is het daarom belangrijk niet alleen aandacht te hebben voor hoger opgeleiden maar ook voor talentontwikkeling op MBO en lager niveau.
- **Internationalisering:** Internationalisering door internationale handel, directe buitenlandse investeringen en als gevolg van internationale migratie van kenniswerkers hebben positieve gevolgen voor ons vestigingsklimaat. Ook is internationale profilering steeds belangrijker, onder andere via het EU-office in Brussel. De Office zet in op projectverwerving met Europese partners rondom maatschappelijke thema's. De gemeente Groningen is een belangrijke speler geworden op het Europees speelveld van innovatieve middelgrote steden.
- **Circulaire economie:** Naast alle ontwikkelingen waar we ons op dit moment voor inzetten, zoals een zo hoog mogelijk percentage hergebruikt afval, zoeken we ook de overkoepelende verbindingen. Samen met de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) werkt de gemeente aan een routekaart voor Circulaire Economie, waarin de ambities voor circulaire economie zijn verwoord.
- **Binnenstad:** De druk op de binnenstad neemt toe, maar de beschikbare ruimte in de binnenstad groeit niet mee. Onder de noemer Bestemming Binnenstad zijn plannen gemaakt om de komende jaren slimmer met de beperkte ruimte om te gaan. Daarnaast zijn we als gemeente Groningen, zoals is aangegeven in het Meerjarenprogramma Ruimtelijke Economie (2019), gestart met de beleidsactualisatie van de Structuurvisie Detailhandel (2011), de Horeca-Nota (2011) en het beleid voor de overnachtingenmarkt (2004).

- **Dorpskernen en wijken:** In de nieuwe gemeente Groningen hebben de dorpskernen, lokale bedrijventerreinen, wijkwinkelcentra en binnenstad elk hun eigen karakter en plek in de economie en de gemeenschap. Op alle niveaus willen we lokale bedrijvigheid de ruimte geven om zich door te ontwikkelen en zetten we in op behoud en versterking van de aantrekkelijkheid van onze centra: buurt, wijk, dorp en stad. Voor de dorpskernen is met name de dorpseconomie van belang. Deze is opgenomen in de centrumontwikkeling als onderdeel van het meerjarenprogramma ruimtelijke economie.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

G-Kwadraat is door onderzoekers van de RUG geëvalueerd en positief beoordeeld; diverse cijfers laten een verbeterd economisch klimaat in Groningen zien. De nieuwe economische agenda is verder tot stand gekomen met behulp van sessies en individuele gesprekken met stakeholders, waaronder kennisinstellingen, ondernemers en ondernemersverenigingen, andere overheden en diverse bronnen. De werkwijze van de agenda baseert op een flexibele aanpak, die open staat voor initiatieven van ondernemers, in samenwerking met de ondernemers, kennisinstellingen en andere partners, en duidelijke, transparante afwegingen gekoppeld aan een regelmatige monitoring.

Financiële consequenties

Voor het programma van G-kwadraat is €2mln. per jaar beschikbaar. Dit budget is bedoeld om economische activiteiten en projecten aan te jagen en als cofinanciering op bijdragen van derden. Van dit bedrag is €1 mln. inmiddels vastgelegd in componenten als Groningen Airport Eelde, kosten IWCN en kantoor Brussel en vaste projecten.

We verwachten voor de Economische Agenda in de periode 2020-2022 €3mln. in te zullen zetten op de vijf speerpunten en doorsnijdende thema's: Energietransitie (600.000), Digitale Economie (600.000), Gezondheidseconomie (300.000), Creatieve Industrie (300.000) en Arbeidsmarkt (450.000). De resterende 750.000 wordt ingezet op de doorsnijdende thema's.

Als gevolg van de bezuinigingen zal €100.000 per jaar minder beschikbaar zijn. Dat betekent dat er netto ongeveer €900.000 euro vrij te besteden is voor uitgaven aan economische activiteiten en projecten. Voor de resterende €300.000 zal binnen de Directie Economische Zaken gezocht worden naar oplossingen.

Een nieuw economische agenda vraagt om verwante indicatoren. Het is een geschikt moment om de indicatoren te herzien en aan te passen.

Overige consequenties

N.v.t.

Vervolg

De raad wordt jaarlijks geïnformeerd middels een brief over de stand van zaken.

Lange Termijn Agenda

November 2019 in Raad. De update met stand van zaken in november 2020.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,

de secretaris,

Koen Schuiling

Diana Starmans

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.